

New York City Marathon 96

František Tůma

Běhat jsem začal ve čtyřiceti letech. Nejdříve jsem chtěl uběhnout 10 kilometrů, potom 20, když jsem to konečně dokázal, napadlo mě: "Co takhle zkusit maratón?". Dlouho to byl jen sen. Až jsem potkal "člověka"! Ten člověk se jmenuje Rudla Kusebouch. S nakažlivou samozřejmostí mi řekl: "Na podzim poběžíš maratón ve Stromovce a časem pojedeme do New Yorku!" Prohlásil jsem ho za blázna, ale přesto jsem začal trénovat. První maratón jsem neběžel na podzim, ale už v květnu 1994 a za dva a půl roku nato jsem přistál na letišti Newark v New Yorku, abych se zúčastnil závodu, který je vrcholem snažení mnoha světových vytrvalců. A jak to vlastně všechno proběhlo?

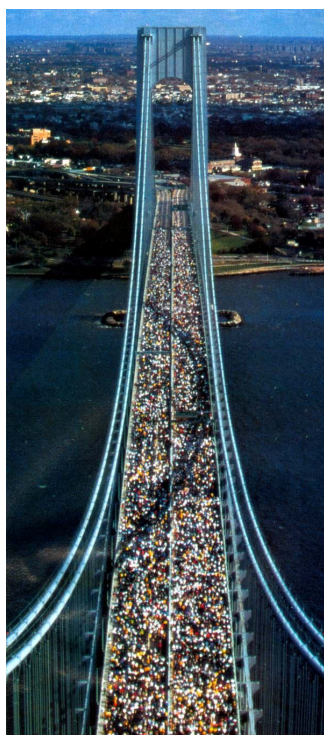
New York

3.11.1996

V šest ráno odcházíme z hotelu k New York Public Library, odkud je organizován odjezd na start. Při příchodu na místo nás trochu zarazila obrovská spousta lidí, kteří už čekali na odvoz. Předložili jsme startovní čísla, zařadili se do houfu a připravovali se na dlouhé čekání. Jenže asi za 2-3 minuty přijelo několik desítek (nebo stovek ?) autobusů. Z každého vyskočil pořadatel s vysílačkou, usmál se, pozdravil, pokynul nám směrem ke dveřím a pak už jen volal go, go, go ... V okamžiku, kdy bylo obsazeno poslední sedadlo, se náš autobus spolu s ostatními rozjel směrem ke startu. Během několika minut zůstaly na chodníku jen policejní zátarasy...

Projíždíme Manhattan, Brooklyn a přes Verrazano Bridge na Staten Island. Je jasno, svítí sluníčko, ale jinak je psí zima. Vystupujeme z autobusu a procházíme kordonem pořadatelů, kteří tleskají a zdraví nás, jako kdybychom ten maratón vyhráli.

"Čtecí zařízení" nás zaeviduje do počítače a my se rozcházíme do stanů, kde je připraveno "malé" občerstvení (kam až lidské oko dohlédne, jsou stoly obtěžkané kávou, čajem, kakaem, čokoládou, nechybí tu ani sladké pečivo, jogurty, výživné tyčinky a bůh ví, co ještě). I ti z nás, kteří před závodem nejlí, nedokázali odolat této nabídce. Po snídani se rozcházíme do svých startovních koridorů. Ještě není ani osm hodin a start je až v 10.50! Ve stínu by si libovali snad pouze lední

medvědi, ale na sluníčku už je to o něco lepší. Přeshlapujeme v hloučku utopeném v nekonečném moři lidí. Je to vůbec pravda, že jsme tady, na startu nejslavnějšího maratónu světa ?

Kousek od nás probíhá na pódiu show - zpěv, tanec, projevy ... Lidí stále přibývá. Asi tři čtvrtě hodiny před startem se rozhodujeme, co si obléct na závod a začíná obvyklý běžecský rituál - obléct, about, zavázat, rozvázat a povolit, namazat, přelepit, přišpendlit, nadechnout a vydechnout... Potom odnášíme zavazadla do „šatnových“ autobusů, které jsou značeny písmeny podle příjmení. Všude je spousta lidí, ale nikde zmatek. Opět se rozdělujeme. Poslední podání ruky. Slova jsou zbytečná.

Řidič našeho autobusu je rodilý Polák. Dýchla na nás Evropa - domov. Ještě honem na záchod - tisíce a tisíce lidí tam a zase zpátky. Do startovních "corralů" nás podle startovních čísel "třídí" vojáci. Všechno je v úplném klidu, jen naše předstartovní nervozita stoupá. Snažím se uvědomit si, že za chvíli poběžím New York City Marathon - příliš se mi to nedaří.

Vyrážíme na start. Z autobusů, které nás přivezly, je vytvořen koridor až ke startovní čáře. Jsem zabalen do igelitového pytle, který mě chrání před zimou. Nervózně ho ze sebe stahuji a odhazuji cestou. Movitější závodníci stejným způsobem nakládají s oblečením, které by mi bylo líto nosit na trénink, natož zahazovat. U startu se střídají řečníci, nad námi krouží helikoptéry a letadla s reklamami, kolem přeshlapují lidé, hovořící

spoustou jazyků. Komentátor vítá účastníky podle země. Proboha! - je na světě vůbec tolik států?? Hřejivě nás pohládí "Czech Republik". Americká hymna, zpívaná - jak je tady zvykem - krásným

hlubokým mužským hlasem. Běhá mi mráz po zádech. Potlesk... Hlas startéra: "Ladies and gentleman, one minute to go!" Začíná mi to docházet... Monumentální konstrukce verrazanského mostu se mi ztrácí v mlze. Thirty... twenty...ten... five, four, three, two, one!!!... Výstřel z děla. Spouštím stopky. Sen se stává skutečností. V očích mám slzy a určitě nejsem sám. Vbíháme na třetí nejdelší most na světě. Na vrcholu stoupání se ohlídím. Šestiproudá vozovka je až do nedohledna plná běžců. Vedle nás je stejný zástup běžců z druhého startovního proudu a pod námi, „v přízemí“, běží třetí část startovního pole. Za mostem se postupně všechny proudy spojují. Počasí je téměř ideální s větrem - zatím - v zádech. Adrenalin bojuje s rozumem, srovnávám dech a tempo běhu. První občerstvovací stanice - jako všude i zde je organizace dokonalá. Běžíme po čtvrté Avenue, sedm až osm kilometrů rovně jako podle pravítka (ještě že je to hned po startu). Všude kolem trati spousta lidí - oficiální odhady hovořily druhý den o 2 milionech diváků. Transparenty, vlajky, černošské kapely, řádové sestry poskakující, tleskající a křičící jako malé, indiáni s bubny, děti nastavující ruce... Když je do nich plácnu, vyskají radostí... Všichni jsou součástí toho krásného šílenství. Postupem času se začínají míle (už tak hrozně dlouhé) prodlužovat. Prosím vás, kolik kilometrů je vlastně patnáct mil? - mozek už to dávno nezvládá. Jeho úkolem je teď přesvědčit zbytek těla, že i když už nechce a možná ani nemůže - prostě musí! Staten Island, Brooklyn, Queens, Manhattan, Bronx a zpět na Manhattan, nahoru, dolů, doprava, doleva ... Černoši tančí, bílí fandí a mávají... Dobíhám k občerstvovací stanici, mlha přede mnou, mlha za mnou, snažím se pít mezi výdechy a nádechy - moc mi to nejde. A najednou slyším: "Bravo, Czechoslovakia!" Podívám se tím směrem, pak na naši vlaječku na prsou, pokusím se o úsměv a říkám si: "I kvůli tobě, holka, to dneska běžím..."

Konečně vidím sochu Kryštofa Kolumba. Do cíle je to už jen kousek (ale jak je ten "kousek" při maratónu relativní...). Tribuny. Vidím cíl. Včera jsem se tudy procházel a snil, dnes tu běžím. Dobíhám neslavnější maratón na světě. Ruce mi letí nahoru, asi něco volám... Cílová čára, tlak v očích, únava, radost, štěstí... Odevzdávám útržek ze startovního čísla. Dostávám medaili, "alobalový pléd", občerstvení... Zdravotníci si mě prohlížejí a rozhodují, že asi přežiju a tak se zaměřují na další borce. Pomaloučku se sunu v zástupu stovek a tisíců lidí směrem k autobusům. Ty jsou opět seřazeny podle abecedy (proč jsem až "T"?!). Polský řidič mě poznává - nechápu jak - a blahopřeje mi. Vyměňujeme si několik slovansky/světových frází a já se potácím do autobusu, abych se převlékl. Usedám a heknu. Vedle mě vstává postava a hekne. Chápavě se na sebe zašklebíme...

Těžce vystupuji z autobusu a zařazuji se do davu. Nejhorší je, že proud lidí se pohybuje pomalu a hlavně směrem od našeho hotelu, kde se už vidím ležet. Splynu s davem... Když konečně můžu opustit Central Park, ocitám se na 77th Street a náš hotel je na 34th. To znamená, že 43 krát budu muset sestoupit z chodníku na silnici a 43 krát vystoupit opět na chodník (mozek už to naštěstí neregistruje). Jdu, na semaforu se střídavě píše Walk nebo Don't Walk - co je co? Američané chodí pořád. Stačí jen, když jede málo aut. Já jdu také. Nahoru, dolů... nohy už samým vyčerpáním ani nebolí.

Najednou vidím nekrásnější reklamu toho dne (a pro mě v tu chvíli i nejkrásnější na celém světě) HOTEL NEW YORKER! Soustředí se na to, abych včas vystoupil z otáčecích dveří. Ocitám se v hale hotelu. Všude je plno lidí. Když vidí sportovní úbor a na krku medaili, někteří se ohlédnou, jiní usmějí a další dokonce tleskají. Produkuji něco na způsob úsměvu a procházím k výtahům. Devětadvacáté patro, jedna chodba, druhá, třetí, pokoj č. 2904. Otevírám dveře, polibek od ženy, blahopřání od kamarádů, zouvám si boty, padám na postel a slyším se říkat: "Nalejte mi panáka, dneska jsem si ho zasloužil!"